

EVOLUTION OF WARFARE

Semester-III

Time Allowed : 3 Hours]

[Maximum Marks : 64

Note : The candidates are required to attempt two questions each from Sections A and B carrying 10 marks each and the entire Section C consisting of 12 short answer type questions carrying 2 marks each.

SECTION-A

1. What were the causes of defeat and victory of Battle of Arbella, 331 B.C.?
2. Explain the military organisation of Romans and Carthaginians in Battle of Cannae, 216 B.C. Who won the War?
3. Give detailed analysis of the Battle of Hastings, 1066 A.D.
4. Explain the Mongol Art of War.

SECTION-B

5. What is Industrial Revolution? Explain its impacts.
6. Write the principles of Napoleonic Warfare.
7. Analyse the War of Trafalgar, 1805 A.D.
8. Give the causes of American Civil War.

SECTION-C

9. Answer the following questions :
  - (i) Explain the deployment of Macedonian forces.
  - (ii) Write about Darius.
  - (iii) Who was Taimur?
  - (iv) What do you mean by Concentration of Forces?
  - (v) Any two causes of American Civil War.
  - (vi) What is Yasa?
  - (vii) What is Phalanx system?
  - (viii) Any two elements of Napoleonic warfare.
  - (ix) Which principle was used in the Battle of Hastings?
  - (x) Which kind of strategy used in Battle of Cannae?
  - (xi) Impact of Industrial revolution on tactics of Warfare. Write any two impacts.
  - (xii) Military Organisation in the Battle of Trafalgar, 1805 A.D. of both sides.

PUNJABI VERSION

ਨੋਟ : ਭਾਗ A ਅਤੇ B ਹਰੇਕ ਵਿੱਚੋਂ ਦੋ-ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 10 ਅੰਕ ਹਨ। ਭਾਗ C ਸਾਰਾ ਕਰੋ। ਇਸ ਵਿੱਚ 12 ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 2 ਅੰਕ ਹਨ।

ਭਾਗ-A

1. ਅਰਾਬੇਲਾ ਦੀ 331 ਪੂਰਵ ਈਸਵੀ ਦੀ ਲੜਾਈ ਦੀ ਹਾਰ-ਜਿੱਤ ਦੇ ਕੀ ਕਾਰਨ ਸਨ? ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
2. 216 ਪੂਰਵ ਈਸਵੀ ਦੀ ਕੈਨੇ ਦੀ ਲੜਾਈ ਵਿੱਚ ਰੋਮਨਾਂ ਦੀ ਫੌਜੀ ਸੰਗਠਨ ਅਤੇ ਕਾਰਬੀਜੀਅਨਾਂ ਦੀ ਸੰਗਠਨ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰਦਿਆਂ, ਕਿਸ ਦੀ ਜਿੱਤ ਹੋਈ, ਦਰਜ ਕਰੋ।
3. 1066 ਈਸਵੀ ਦੀ ਹੇਸਟਿੰਗਸ ਦੀ ਲੜਾਈ ਦਾ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰੋ।
4. ਮੰਗੋਲਾਂ ਦੀ ਯੁੱਧ-ਕਲਾ ਦਾ ਉਲੇਖ ਕਰੋ।

ਭਾਗ-B

5. ਉਦਯੋਗਿਕ ਕਰਾਂਤੀ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ? ਇਸ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਉਲੀਕੋ।
6. ਨੈਪੋਲੀਅਨ ਦੀ ਯੁੱਧ-ਨੀਤੀ ਦੇ ਨੇਮ ਵਿਚਾਰੋ।
7. 1805 ਈਸਵੀ ਦੀ ਟਰਾਫਾਲਗਰ ਦੀ ਲੜਾਈ (ਯੁੱਧ) ਦਾ ਉਲੇਖ ਕਰੋ।
8. ਅਮਰੀਕਨ ਖਾਨਾ-ਜੰਗੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਵਿਚਾਰੋ।

ਭਾਗ-C

9. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਤੇ ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰ ਲਿਖੋ :
  - (i) ਮਕਦੂਨੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸੈਨਾਵਾਂ ਦੀ ਲਾਮਬੰਦੀ ਵਿਚਾਰੋ।
  - (ii) ਡੇਰੀਅਸ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿਓ।
  - (iii) ਤੈਮੂਰ ਕੌਣ ਸੀ?
  - (iv) ਸੈਨਾਵਾਂ ਦੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਹੋਣ (ਜਮਾਓ) ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?
  - (v) ਅਮਰੀਕਨ ਖਾਨਾ-ਜੰਗੀ ਦੇ ਕੋਈ ਦੋ ਕਾਰਨ ਲਿਖੋ।
  - (vi) ਯਾਸਾ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?
  - (vii) ਸੰਗਠਨ-ਦਲ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?
  - (viii) ਨੈਪੋਲੀਅਨ ਦੀ ਯੁੱਧ ਨੀਤੀ ਦੇ ਕੋਈ ਦੋ ਤੱਤ ਦਰਜ ਕਰੋ।
  - (ix) ਹੇਸਟਿੰਗਸ ਦੀ ਲੜਾਈ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜਾ ਨੇਮ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਸੀ?

- (x) ਕੈਨੋਓ ਦੀ ਲੜਾਈ ਵਿਚ ਕਿਹੜੀ ਨੀਤੀ ਵਰਤੀ ਗਈ ਸੀ?
- (xi) ਉਦਯੋਗਿਕ ਕਰਾਂਤੀ ਦਾ ਯੁੱਧ-ਕਲਾ ਦੇ ਪੈਂਤੜਿਆਂ 'ਤੇ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਿਆ। ਕੋਈ ਦੋ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਰਜ ਕਰੋ।
- (xii) ਟਰਾਂਸਵਾਲਗਰ ਦੀ ਲੜਾਈ ਵਿਚ ਦੋਹਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਫੌਜੀ ਸਟਰੈਟੀਜੀ ਦਾ ਉਲੇਖ ਕਰੋ।
-